

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 435/2020-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpenej advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Juraj Bizoň, LL.M., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 14 C 408/2016-317 z 29. mája 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Juraj Bizoň, LL.M., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 14 C 408/2016-317 z 29. mája 2020 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva:

«1. Žalobou, podanou na Okresnom súde Nitra dňa 28.09.2015 som sa domáhala určenia, že som výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti, nachádzajúcej sa v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] evidovanej na [REDAKOVANÉ], ako parcela reg. [REDAKOVANÉ] - orná pôda o výmere 3.003 m² (ďalej ako „Pozemok“).

2. Žalobu som podala z dôvodu, že v priebehu mesiacov jún a júl 2015 sa na mojej adrese približne 3 krát zastavil žalovaný v konaní pred Okresným súdom Nitra - [REDAKOVANÉ] (ďalej ako „Žalovaný“) spolu s ďalšou osobou neznámej totožnosti. Počas týchto stretnutí sa mi Žalovaný predstavil ako zástupca družstva a povedal, že nakoľko som dlhšiu dobu nedostávala nájomné za môj Pozemok, prišiel s úmyslom mi vyplatiť zameškanú sumu za nájomné. Nato som jeho ponuku odmietla. Dňa 15.07.2015 sa Žalovaný opätovne dostavil na moju adresu s otázkou, či som si svoje rozhodnutie nepremyslela.

3. Napriek môjmu odmietavému postojovi na mňa Žalovaný sofistickým spôsobom vyvíjal nátlak a naliehal. Ponúkol mi finančnú hotovosť vo výške 2.100 Eur. Po celý čas

mi Žalovaný vyčítal, že prečo ma musí tak dlho prehovárať a za mnou opakovane chodiť. Nakoľko som nadobudla strach, a bola som v šoku, po výslovnom presvedčení zo strany Žalovaného som súhlasila s prijatím finančných prostriedkov. Žalovaný mi nato povedal, že ma zavezie k notárovi, aby sme podpísali zmluvy o prijatí hotovosti ako prostriedkov pre zmeškané nájomné.

4. U notárky som bola v domnení, že táto prekontroluje doklady a povie mi, či sú všetky zmluvy správne. Zároveň som sa notárky spýtala, prečo podpisujem také množstvo papierov. Notárka mi však na moju otázku neodpovedala. Následne som podpísala zmluvy. Zmluvy som nečítala.

5. Po doručení rozhodnutia Okresného úradu [REDAKOVANÉ] katastrálny odbor [REDAKOVANÉ] som zistila, že som podpísala zámennú zmluvu, ktorou som zamenila svoj Pozemok za pozemky nachádzajúce sa v katastrálnom [REDAKOVANÉ] vedeného na Okresnom úrade Senec, katastrálny odbor na [REDAKOVANÉ] ako parcela reg. [REDAKOVANÉ] - orná pôda, o výmere 4.437 m² (ďalej ako „Zámenná zmluva“).

6. O tejto zámene som nemala vedomosť, nakoľko mi Žalovaný počas stretnutia hovoril o vyplatení finančných prostriedkov ako zostatok nájomného, ktoré mi ako zástupca družstva odovzdal.

7. Po povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech Žalovaného do katastra nehnuteľností som sa dňa 20.08.2015 dozvedela, že [REDAKOVANÉ] začala vykupovať viaceré pozemky, vrátane môjho Pozemku, za účelom výstavby strategického parku Jaguar Land Rover (ďalej len „Strategický park“ alebo „Jaguar Land Rover“). O tejto chystanej investícii som nemala vedomosť, keďže žijem v malej obci a nemám internetové pripojenie. Spoločnosť [REDAKOVANÉ] si tak uplatňovala zákonné predkupné právo k pozemkom, ktoré štátu vzniklo dňa 08.07.2015 - vydaním uznesenia Vlády Slovenskej republiky č. 401/2015 o schválení návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii na realizáciu stavby s názvom Vybudovanie Strategického parku. Za predaj Pozemku ponúkala spoločnosť [REDAKOVANÉ] kúpnu cenu vo výške 15.11 EUR/m², teda celkovo 45.375.33 EUR.

9. V období od podania žaloby došlo rozhodnutím Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky zo dňa 01.03.2016, č. OU-NR-OVBP2-2016/009647-5 a rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, odbor štátnej

stavebnej správy zo dňa 18.04.2016, č. 13937/2016/B624-SV/24702/To k právoplatnému vyvlastneniu Pozemku.»

3. V ústavnej sťažnosti sa ďalej uvádza, že „11. Okresný súd Nitra rozsudkom zo dňa 23.05.2017. č. k. 14C/408/2016-154 žalobu z procesných dôvodov a bez prejednania merita veci zamietol a priznal Žalovanému plnú náhradu trov konania. Proti danému rozsudku som podala odvolanie zo dňa 09.06.2017.

15. Krajský súd v Nitre v rozsudku č. k. 5Co/133/2018-262, zo dňa 23.01.2019 ako ani Okresný súd Nitra v rozsudku zo dňa 23.05.2017, č. k. 14C/408/2016-154 nezohľadnili skutočnosť, že rozhodnutie Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky zo dňa 18.04.2016, č. 13937/2016/B624-SV/24702/TO nie je v súlade s Občianskym zákonom, nakoľko vo svojom rozhodnutí o vyplatení náhrady za vyvlastnenie chybné formulovalo výrok rozhodnutia tak, že náhrada za vyvlastnenie bude vyplatená tomu, kto podľa právoplatného rozhodnutia súdu bol vlastníkom nehnuteľnosti v čase vyvlastnenia.

16. Ďalší rok som čakala na vydanie uznesenia Okresného súdu Nitra zo dňa 28.04.2020, č. k. 14C/408/2016-307, ktorým ma zaviazal k náhrade trov konania vo výške 3.129,22 Eur. Proti tomuto uzneseniu som podala sťažnosť zo dňa 05.05.2020, ktorou som namietala nie len výšku náhrady trov konania, na ktorú ma súd zaviazal, ale predovšetkým to, že súd nezohľadnil tú skutočnosť, že sa jedná o prípad, kedy Žalovaný zneužil moju neskúsenosť a dôverčivosť za účelom získania neoprávneného finančného prospechu. Pričom takéhoto konania sa dopustil aj v mnohých ďalších prípadoch, ktoré sú Okresnému súdu Nitra známe z jeho rozhodovacej praxe.

17. Okresný súd Nitra síce zmenil Napadnutým rozhodnutím uznesenie Okresného súdu Nitra zo dňa 28.04.2020, č. k. 14C/408/2016-307, ktoré vydal vyšší súdny úradník, avšak len formalisticky odôvodnil Napadnuté rozhodnutie. Vôbec nevzal na zreteľ, tú skutočnosť, že moja žaloba bola zamietnutá len z procesného hľadiska, pričom bola podaná dôvodne a že v mojom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle ust. § 257 CSP.“.

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že „18. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že Okresný súd Nitra nerozhodol vo veci samej, žalobu zamietol z procesných dôvodov a nerešpektoval rozhodnutie Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky zo dňa 18.04.2016. č. 13937/2016/B624-SV/24702/To. Na základe týchto skutočností, ktoré považujem za zreteľa hodné dôvody pre nepriznanie náhrady trov konania ani jednej zo strán, ma súd Napadnutým rozhodnutím zaviazal na náhradu trov konania vo výške 452.90 Eur.

21. Pred podaním tejto sťažnosti som vyčerpala všetky opravné prostriedky ktoré mi zákon na ochranu mojich základných práv alebo slobôd účinne poskytoval, a na ktorých použitie som bola oprávnená podľa osobitných predpisov. Nakoľko všetky doposiaľ vydané rozhodnutia Okresného súdu Nitra a Krajského súdu v Nitre boli dielčimi rozhodnutiami a proti Napadnutému rozhodnutiu, ktorým mi súd uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov konania vo výške 452,90 Eur, už nie je odvolanie prípustné.

22. Krajský súd v Nitre Uznesením zo dňa 23.01.2019, č. k. 5Co/133/2018-262 potvrdil uznesenie Okresného súdu Nitra zo dňa 23.05.2017, č. k. 14C/408/2016-154 spolu s opravným uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 29.03.2018, č. k. 14C/408/2016-181 v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania. Týmto uznesením Krajského súdu v Nitre mi však nevznikol zásah do práv, pretože proces riešenia trov konania je dvojstupňový a tento prebiehal. Zásah do práv mi vznikol až Napadnutým rozhodnutím, ktoré sa stalo právoplatným dňa 19.06.2020.

Do posledného - Napadnutého rozhodnutia som verila, že súd vzhľadom na dôvody osobitného zreteľa a rozhodne v zmysle ust. § 257 CSP. Napriek mojim legitímnym očakávaniam a vzhľadom na ďalšie obdobné a totožné prípady, o ktorých už súd rozhodol spôsobom, že ani jednej zo strán sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal, sa tak v mojom prípade nestalo.“.

5. Napadnuté rozhodnutie je podľa sťažovateľky arbitrárne a zjavne neodôvodnené, keďže sa v ňom okresný súd nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľky týkajúcou sa skutočnosti, že okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania nezohľadnil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“).

6. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 14 C 408/2016-317 z 29. mája 2020, napadnuté rozhodnutie zruší a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľke prizná náhradu trov konania.

7. Sťažovateľka zároveň navrhla aj odklad vykonateľnosti uznesenia okresného súdu č. k. 14 C 408/2016-317 z 29. mája 2020. Svoj návrh na odklad vykonateľnosti odôvodnila tým, že výkonom napadnutého rozhodnutia hrozí finančná škoda a je s ním spojená ujma na právach a právom chránených záujmoch sťažovateľky, ktorá je osobou vyššieho veku a jej príjem sotva pokrýva všetky jej životné potreby.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

11. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

12. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

17. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k týmto označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

18. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

19. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

20. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

21. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu je arbitrárne a svojvoľné, v dôsledku čoho došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa sťažovateľky okresný súd

nereagoval na všetky jej podstatné námietky týkajúce sa otázky nepriznania náhrady trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP.

22. Uznesením č. k. 14 C 408/2016-317 z 29. mája 2020 okresný súd zmenil výrok uznesenia č. k. 14 C 408/2016-307 vydaného vyšším súdnym úradníkom 28. apríla 2020 tak, že sťažovateľka ako žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 452,90 eur pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia na účet zástupcu právneho zástupcu žalovaného.

23. Ústavný súd konštatuje, že jeho úlohou v tomto konaní bolo posúdiť, či okresný súd uznesením č. k. 14 C 408/2016-317 z 29. mája 2020 ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom rozhodol o výške náhrady trov konania.

24. V relevantných častiach uznesenia č. k. 14 C 408/2016-317 z 29. mája 2020 okresný súd predovšetkým uviedol:

„7. Súd preskúmal podanú sťažnosť a dospel k záveru, že predmetné uznesenie vyššieho súdneho úradníka je potrebné zmeniť, keď pri priznaní trov právneho zastúpenia postupoval v zmysle nesprávneho ustanovenia vyhlášky. Súd sa stotožnil s argumentom zástupcu žalobkyne, že v danom prípade bolo potrebné určiť hodnotu 1 úkonu právnej služby v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky a nie podľa § 10 ods. 1 vyhlášky. V prejednávanej veci ako bolo vyššie uvedené sa žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vymedzené v petite žaloby. Vyšší súdny úradník mal pri rozhodovaní o náhrade trov konania postupovať v týchto sporoch, predmetom ktorých je určenie vlastníckeho práva k akejkoľvek veci (nehnutelná, hnutelná) v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky, keď má za to, že predmetom sporu nie je hodnota nehnuteľnosti ako taká, ale určenie komu prislúcha vlastnícke právo k spornej veci. Cena nehnuteľnosti je pre význam sporu irelevantná. Vzhľadom na zaužívanú rozhodovaciu prax by nebolo spravodlivé s poukazom na charakter sporu a vykonané dokazovanie, keby sa súd odklonil od zaužívaného postupu, kedy pri sporoch, predmetom ktorých je určenie vlastníckeho práva vychádzal z hodnoty veci, práva alebo plnenia, ktoré je oceníteľné peniazmi. K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp

právnej istoty [(čl. 1 ods. 1 ústavy), napr. PL. ÚS 36/95], ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je aj požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (mutatis mutandis I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované (I. ÚS 236/06). Súd nevzhliadol dôvod na odklon od svojej rozhodovacej praxe, keď náhla zmena právneho názoru by mohla byť v rozpore s princípom právnej istoty a princípom legitímnych očakávaní. Súd však nesúhlasí s názorom žalobkyne, že žalovanému nepatria trovy konania za úkon prípravu a prevzatie právneho zastúpenia. Nakoľko zákon neupravuje nutnosť písomného vyjadrenia vo veci a žalovanému patria trovy konania za úkon za prípravu a prevzatie právneho zastúpenia. Žalovaný si uplatnil trovy zo základu ako si uplatňuje aj právny zástupca žalobkyne v podobných veciach, pričom nárok na náhradu trov bol už právoplatne priznaný. Súd dáva do povedomia, že v danej veci nemožno postupovať v súlade so stanoviskom Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Nitre zo dňa 06.02.2020, pretože v danej veci nešlo o späťvzatie žaloby, ale zamietnutie.“

25. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy,

ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

26. Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými či právnymi omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (m. m. I. ÚS 17/01).

27. Ústavný súd už judikoval, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá a ani nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument uvedené v opravnom prostriedku (obdobne to platí aj pre sťažnosť proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom), ale iba na tie, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie o danom opravnom prostriedku (sťažnosť proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom), zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa v rámci konania o opravnom prostriedku (o sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom) preskúmavalo (napr. IV. ÚS 350/2014, IV. ÚS 4/2013, IV. ÚS 124/2011, II. ÚS 127/07). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia totiž neznamená, že všeobecný súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

28. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu ústavnej sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky

za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. IV. ÚS 104/2012, I. ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012).

29. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

30. V kontexte požiadaviek riadneho odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu ako súčasti práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd zdôrazňuje, že ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 9. 12. 1994, § 29; Hiro Balani proti Španielsku, rozhodnutie z 9. 12. 1994; Georgiadis proti Grécku, rozhodnutie z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku, rozhodnutie z 19. 2. 1998).

31. Vzhľadom na to, že sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd, vychádzajúc zo svojej ustálenej judikatúry, podčiarkuje, že na základné právo na súdnu ochranu zásadne nazerá ako na právo „výsledkové“, to znamená, že posudzuje, či požiadavkám vyplývajúcim z obsahu tohto základného práva zodpovedá súdny proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08).

32. Prvoradou úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

33. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojene kráľovstvo z 23. 9. 1997).

34. Vo všeobecnosti platí, že pochybenie pri rozhodovaní o náhrade trov konania spravidla nedosahuje samo osebe takú intenzitu, na základe ktorej možno vysloviť porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania sa uchýli iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 311/2012, IV. ÚS 210/2013, IV. ÚS 192/2014).

IV.

Záver

35. Vychádzajúc predovšetkým z už uvedeného posúdenia veci (bod III tohto odôvodnenia), ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa v napadnutom uznesení č. k. 14 C 408/2016-317 z 29. mája 2020 zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s námietkami sťažovateľky týkajúcimi sa výšky priznanej náhrady trov

konania. Právny názor vyslovený okresným súdom v uznesení č. k. 14 C 408/2016-317 z 29. mája 2020 má aj podľa ústavného súdu racionálny základ a je preto legitímny a z ústavného hľadiska akceptovateľný. Civilný sporový poriadok rozlišuje medzi rozhodovaním o nároku na náhradu trov konania a rozhodovaním o výške náhrady trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštalácie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Ústavný súd konštatuje, že ak sťažovateľka chcela na ústavnom súde namietať porušenie svojich základných práv z dôvodu neaplikovania § 257 CSP všeobecným súdom o nepriznaní náhrady trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa, bolo potrebné ústavnou sťažnosťou napadnúť rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 5 Co 133/2018-262 z 23. januára 2019 v spojení s rozsudkom okresného súdu č. k. 14 C 408/2016-154 z 23. mája 2017 v spojení s opravným uznesením okresného súdu č. k. 14 C 408/2016-181 z 29. marca 2018, ktorými bolo rozhodnuté o nároku na náhradu trov konania, a nie uznesenie okresného súdu č. k. 14 C 408/2016-317 z 29. mája 2020, ktorým bolo rozhodnuté už len o výške náhrady trov konania. Ústavný súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že v sťažnosti z 5. mája 2020 proti uzneseniu okresného súdu č. k. 14 C 408/2016-307 vydanému vyšším súdnym úradníkom 28. apríla 2020 sťažovateľka namietala nesprávne určenie hodnoty úkonu právnej služby [v danom prípade bolo potrebné určiť hodnotu 1 úkonu právnej služby v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a nie podľa § 10 ods. 1 vyhlášky] a namietala neúčelnosť a nehospodárnosť trov konania. Sťažovateľka nenamietala v sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom skutočnosť, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP.

36. Okresný súd tak dostatočne ozrejmil myšlienkové pochody, ktoré ho viedli k posúdeniu otázky, ktorou bolo určenie výšky náhrady trov právneho zastúpenia, a preto jeho závery vyslovené v danej veci nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, ale ako také, ktoré v posudzovanom prípade sú v súlade s obsahom

základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

37. Okresný súd sa s argumentáciou sťažovateľky nestotožnil, a preto uznesením č. k. 14 C 408/2016-317 z 29. mája 2020 zmenil výrok uznesenia č. k. 14 C 408/2016-307 vydaného vyšším súdnym úradníkom 28. apríla 2020 tak, že sťažovateľka ako žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 452,90 eur pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia na účet zástupcu právneho zástupcu žalovaného. Vzhľadom na uvedené napadnuté uznesenie okresného súdu č. k. 14 C 408/2016-317 z 29. mája 2020 nemožno považovať za zjavne neodôvodnené či arbitrárne, a preto neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby ústavný súd svojím rozhodnutím do napadnutého rozhodnutia okresného súdu zasahoval, pretože jeho odôvodnenie nesignalizuje takú príčinnú súvislosť s namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne zakladala dôvod na vyslovenie ich porušenia.

38. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu č. k. 14 C 408/2016-317 z 29. mája 2020 odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

39. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutého rozhodnutia okresného súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie náhrady trov konania).

40. Sťažovateľka tiež v ústavnej sťažnosti žiadala ústavný súd, aby rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým odloží vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, a to až do právoplatnosti rozhodnutia o tejto ústavnej sťažnosti. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ústavný súd nemohol vyhovieť ani návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

41. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. septembra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu